

XXVI

международен

фестивал

„Мартенски

музикални

дни“

ЯРКА ФЕСТИВАЛНА ИЗЯВА

Ако възторгът на многобройната публика е най-съществен признак за успех, концертът на Русенската филхармония и н. а. Никола Гюзелев с диригент Алексей Измирлиев бе сред кулминациите на фестивала „Мартенски музикални дни“. Тази програма бе и въздействащ отклик на Международната година на мира с избора на едно от най-внушителните антивоенни музикални произведения на нашето столетие — Концерта за оркестър от Бела Барток. Твърде особено, странно дори, жанрово съчетание между „високия“ симфонизъм на Бартоковия Концерт и популярния рецитал с арии от класическия оперен репертоар бе огромно изпитание за състава и диригента. (Не само защото рядко една симфонична програма би избрала за въстъплена творба от такъв формат).

При подобна „многоликост“ на изявата се налага преодоляването на (често неподозирани) механизми от най-различно равнище — и в музикалните, и в слушателската нагласа. А справянето с подобни трудности е вече залог за открояващ се професионализъм.

Посегнали към един от шедьоврите в музикалната класика на XX век, диригентът и оркестърът осъществиха строен, запомнящ се прочит на партитурата. В него бяха доловими и многоплановостта на структурите, и двойственото симфонично-концертно начало във взаимодействието: драматургия — оркестрова фактура. Измирлиев предложи автентично (по отношение на авторския замисъл) внушение за баланс във формата, което естествено доведе до решаване на драматургията

конфликт във финала. Сред най-сполучливите моменти на изпълнението бе и разгръщането на многозначно натовазената като смисъл жанровост, която диригентът вешо подчини на основната линия в своята трактовка. А тя, според мен, се градеше върху основните „опорни“ точки в творбата и окупиранието детайли, търсеше едрия мащаб на партитурата — понякога за сметка на яркостта в обрати те, на дишането във връзки те или паузите между отделните контрастни епизоди. Цялостното звучене на Концерта за оркестър от Барток („тест“ за изпробване на не

едно от качествата на оркестровите групи) бе очевидно импулсирано от задълбочена предварителна подготовка, но сеще белега на музикантска смелост и зрелост.

На петдесетгодишния юбилей на знаменития български бас Никола Гюзелев бе посветена втората част на програмата, съставена от арии из опери на Верди, Чайковски, Мусоргски и Бородин. Въодушевена от голямото изкуство, от творческата младост и вокалната мощ на певеца, от неговата необикновено изразителна гласова емисия, която с художническа проникновеност извайва сякаш зримата обемност на всяка ария-образ, публиката „възривяваше“ с аплодисменти не един път за ключителните тактове на ариите. Детайлната характеристика на отделните певчески изпълнения изпява пред не

възможността да бъдат обхванати в подробности всички моменти от изявата. На сцената тембърът, изразът, ювен сираността, великолепие то на вокалния рисунок при Гюзелев винаги са били равнозначни на актьорското му изпълнение. Този път, на подглед, сред най-въздействащите, остават неотклонно в съзнание то мигове, бих отделила невероятния талант на Гюзелев да „играе“ с гласа си, да замества с неговата изразителност липсващото театрално действие. Тази универсалност на вокалното майсторство при солиста бе подгледът към

толкова характеристичното и индивидуално обаятелно градиране на изпълнението му, сред които с огромна сила прозвуча Монологът на Борис из операта „Борис Годунов“ от Мусоргски. На бис (два пъти) бе изпълнена „Песен на пияния“ от Хренников. Към значимостта на вокално-артистичното си постижение Гюзелев прибави и един неогрени акт на музикантска, на певческа отговорност пред слушателите. При такъв личностен и професионален подем, поставен в услуга на таланта, се раждат истинските върхове в националната ни култура. Между тях се нарежда и тази изява на певеца, в която той намери чудесната подкрепа на Симфоничния оркестър на Русенската филхармония и на диригента Алексей Измирлиев. Отзивчив и гъвкав бе съпроводът на състава (а той има друго битие и амплуа), на равнище бис и оркестровият фрагмент из операта „Лоенгрин“ от Вагнер.

Нели КУЛАКСЪЗОВА